

Motion till riksdagen 2010/11:K280

av Jan Ertsborn m.fl. (FP)

Vallagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av vallagstiftningen.

Motivering

Det har under årets val förekommit en hel del omständigheter, som inte är tillfredsställande i en modern demokrati. Det gäller såväl förtidsröstningen som röstningen på valdagen i vallokalerna och sammanräkningsförfarandet.

Det har nu till Valprövningsnämnden kommit in långt över 100 överklaganden, som berör många olika förhållanden. Vad den slutliga prövningen av dessa överklaganden leder till kan man givetvis inte uttala sig om i skrivande stund. Men redan mängden av överklaganden säger i sig en hel del.

Vad först gäller förtidsröstningen kan konstateras att denna tidigare sköttes på ett föredömligt sätt av posten och dess anställda. När sedan kommunerna fick ta över detta ansvar skedde uppenbarligen en försämring av kvaliteten. Det må vara ett gott syfte att underlätta för väljarna att komma till många lokaler för förtidsröstning och göra själva röstandet enkelt. Men många ställen för förtidsröstning har varit tydligt underbemannade och i vissa fall alltför nära kopplade till ställen där de politiska partierna bedrivit kampanj. Här kan särskilt nämnas Centralstationen i Stockholm och Nordstan i Göteborg.

I vallokalerna på valdagen försiggick valet på de allra flesta ställen helt lagenligt. Dock har det kommit uppgifter om att s.k. familjeröstning förekommit – alltså där man och hustru tillsammans ställt sig i valbåset för att lägga ner sina valsedlar i kuverten, vilket inte är acceptabelt. Dessutom finns det all anledning att vara kritisk mot de fack, som Valmyndigheten ställde ut i vallokalerna. Endast den valsedel som kom att stå främst syntes i sin helhet medan övriga i bästa fall syntes till den delen där partinamnet fanns angivet. När posten tidigare stod för förtidsröstningen tog posten fram ställ för valsed-

Fel! Okänt namn på

lar där alla valsedlar syntes i sin helhet. Det borde inte vara särskilt svårt att konstruera en ställning som uppfyller de minimikrav, som innebär att alla valsedlar syns i sin helhet.

De allvarligaste anmärkningarna har sannolikt gällt hanteringen av valsedlarna i samband med röstsammanräkningen på valnatten och sedan fram till den slutliga röstsammanräkningen på länsstyrelserna. Här finns t.ex. fallet med de bortglömda valsedlarna i Halmstad, som aldrig kom fram och därför inte räknades.

En omständighet som har med valet att göra, som också bör åtgärdas, är situationen när en väljare skriver till ett namn på en partivalsedel och denna person blir invald. Då har personen ifråga inte lämnat in den förklaring som är ett krav vad gäller de förtryckta valsedlarna. Det torde vara enkelt att föreskriva att länsstyrelsen före sammanräkningen införskaffar en sådan förklaring från den berörde personen. På det sättet undviker man att personer som inte vill stå till förfogande blir invalda för kanske ett parti de inte gillar och dessutom tvingas att avsäga sig detta uppdrag de aldrig velat ha. Det är alltför ofta som dessa situationer kommer in till Valprövningsnämnden som ett överklagande av sammanräkningen eftersom den invalde inte vill bli förknippad med ett parti han inte tillhör eller inte ens sympatiserar med.

Stockholm den 25 oktober 2010

Jan Ertsborn (FP)

Gunnar Andrén (FP)

Anita Brodén (FP)